

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΛΕΞΕΩΝ

Αλληλοδιδασκτικό σχολείο: μορφή οργάνωσης του σχολείου το 19ο αιώνα στο οποίο οι μεγαλύτεροι και πιο έμπειροι μαθητές δίδασκαν τους μικρότερους.

Αμνηστία: παραγραφή κάποιου αδικήματος με ειδικό νόμο.

Ανάκτορο: (δες θησαυρό λέξεων, Ιστοριοδρομίες 1)

Ανακωχή: προσωρινή διακοπή του πολέμου, ύστερα από συμφωνία.

Αντιφρονούντες: αυτοί που έχουν αντίθετη άποψη από την επίσημη κυβέρνηση.

Αυτονομία: (δες θησαυρό λέξεων, Ιστοριοδρομίες 1)

Αφοπλισμός: μείωση ή κατάργηση του στρατιωτικού εξοπλισμού ενός κράτους.

Βιογραφία: (δες θησαυρό λέξεων, Ιστοριοδρομίες 1)

Βυρσοδεψία: η τέχνη και η βιομηχανία επεξεργασίας δερμάτων.

Διακωμωδώ: παρουσιάζω κάτι με κωμικό τρόπο με σκοπό να διασκεδάσω τον ακροατή ή το θεατή και ταυτόχρονα να κατακρίνω πρόσωπα ή καταστάσεις.

Διαμετακομιστικό εμπόριο: εισαγωγή εμπορευμάτων σε λιμάνια ή άλλα εμπορικά κέντρα που δεν έχει σκοπό την άμεση κατανάλωση, αλλά την αποστολή τους σε άλλες αγορές.

Διαφωτισμός: φιλοσοφικό, κοινωνικό και πολιτιστικό κίνημα που αναπτύχθηκε στην Ευρώπη κατά το 18ο αι. για την καταπολέμηση της άγνοιας και των προλήψεων. Ο διαφωτισμός προετοίμασε τις συνθήκες για την πραγματοποίηση μεγάλων ιστορικών αλλαγών, όπως για παράδειγμα η γαλλική επανάσταση.

Διπλωματία: οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί ένα κράτος, για να υποστηρίξει τα συμφέροντά του στο εξωτερικό και γενικά για να ρυθμίζει τις σχέσεις του με τα άλλα κράτη

Δολοπλοκίες: ύπουλες και δόλιες ενέργειες που αποβλέπουν στην ηθική ή υλική βλάβη του αντιπάλου.

Εθνοσυνέλευση: συνέλευση των αντιπροσώπων ενός έθνους που γίνεται σε έκτακτες περιπτώσεις για να επιλύσει σημαντικά ζητήματα (σύνταξη συντάγματος, ψήφιση νέου πολιτεύματος κτλ.).

Εκτοπισμός: μετανάστευση, μετακίνηση πληθυσμών.

Εμφύλιος πόλεμος: (δες θησαυρό λέξεων, Ιστοριοδρομίες 1)

Εξεγέρσεις: ξεσπάσμα εναντίον της εξουσίας.

Επανάσταση: ριζική πολιτική, οικονομική και κοινωνική ανατροπή του καθιερωμένου καθεστώτος.

Επιθεώρηση: 1) Προσεκτική εξέταση, έλεγχος, υπηρεσία που ελέγχει τις υπηρεσίες των άλλων υπηρεσιών, 2) είδος σατυρικού θεάτρου, 3) περιοδική έκδοση που αναφέρεται σε κάποιο είδος τέχνης ή επιστήμης.

Καθεστώς: ο τρόπος με τον οποίο κυβερνάται ένα κράτος ή είναι οργανωμένη μια κοινωνία

Κλέφτες και Αρματολοί: την περίοδο της τουρκοκρατίας κλέφτες ονομάστηκαν οι ανυπότακτοι Έλληνες που συγκρούστηκαν με τους Τούρκους και βγήκαν στην παρανομία. Οι αρματολοί ήταν Έλληνες οπλοφόροι, μέλη άτακτου στρατιωτικού σώματος, που κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας αναλάμβαναν τη φύλαξη ορισμένης περιοχής από τους ληστές. Από τους αρματολούς και τους κλέφτες δημιουργήθηκε ο στρατός της επανάστασης του 1821.

Κοινωφελής: αυτός που είναι ωφέλιμος για το κοινωνικό σύνολο, που εξυπηρετεί τις ανάγκες του κοινωνικού συνόλου.

Κολήγος: αυτός που καλλιεργεί ξένο κτήμα ή βόσκει ξένο κοπάδι και μοιράζεται τα παραγόμενα προϊόντα με τον ιδιοκτήτη.

Κοράνι: το ιερό βιβλίο των μουσουλμάνων, η ιερή πηγή της μουσουλμανικής θεολογίας και δικαιοσύνης.

Κρυποχριστιανοί: κάτοικοι της Οθωμανικής αυτοκρατορίας που έδειχναν ότι πίστευαν στο Ισλάμ, αλλά διατηρούσαν κρυφά τη χριστιανική πίστη τους.

Λόγιος: (δες θησαυρό λέξεων, Ιστοριοδρομίες 1)

Μετανάστευση: (δες θησαυρό λέξεων, Ιστοριοδρομίες 1)

Μεταπολίτευση: πολύ σοβαρή πολιτική μεταβολή και ιδίως αλλαγή του πολιτεύματος σε μια χώρα.

Μπουρλοπιέρης: ο πυρπολιτής (δες και πυρπολικό).
Νεοκλασικό: είδος αρχιτεκτονικού ρυθμού που μιμείται το ύφος και την τεχνική των κλασικών δημιουργημάτων.

Οικοτροφείο: εκπαιδευτικό ίδρυμα που δέχεται οικοτρόφους, δηλαδή μαθητές που ζουν μέσα στο σχολείο αυτό.

Ολυμπιακή Εκκευρία: είναι η προσωρινή διακοπή, κατάπαυση πολεμικών συγκρούσεων κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων.

Παλιννόστηση: επιστροφή στην πατρίδα.

Παροικία: το σύνολο των ανθρώπων από το ίδιο έθνος που κατοικούν μόνιμως σε πόλη μιας ξένης χώρας, καθώς και η συνοικία στην οποία μπορεί να είναι εγκατεστημένοι.

Πολυπολιτισμικός: αυτός που αποτελείται από στοιχεία διαφορετικών πολιτισμών.

Προνόμιο: (δες θησαυρό λέξεων, Ιστοριοδρομίες 1)

Πρόσφυγας: (δες θησαυρό λέξεων, Ιστοριοδρομίες 1)

Πυρπολικό: μικρό πλοίο εφοδιασμένο με εύφλεκτες ύλες που το χρησιμοποιούσαν την περίοδο της επανάστασης του 1821 για το κάψιμο των εχθρικών πλοίων.

Στάση: ομαδική και βίαιη επανάσταση εναντίον μιας νόμιμης εξουσίας.

Στρατόπεδο συγκέντρωσης: το μέρος όπου σε δικτατορικά καθεστώτα συγκέντρωναν ομάδες ατόμων. Στη ναζιστική Γερμανία λειτούργησαν ως τόποι εξόντωσης ομάδων πληθυσμού (Εβραίων, Τσιγγάνων).

Συμμαχία: 1) συμφωνία για βοήθεια και για συνεργασία μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών σε περίπτωση που απειλούνται τα πολιτικά τους συμφέροντα και ειδικότερα σε περίπτωση πολέμου, 2) συνεργασία δύο ή περισσότερων ατόμων ή ομάδων με σκοπό να αντιμετωπίσουν έναν κοινό αντίπαλο.

Συνδικαλιστικές οργανώσεις: επαγγελματικές οργανώσεις που υποστηρίζουν τα δικαιώματα συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων των εργαζομένων.

Συνθήκη: επίσημη συμφωνία μεταξύ κρατών που αφορά σημαντικά ζητήματα και που φέρει το όνομα της πόλης όπου έγινε η υπογραφή της.

Φαναριώτης: 1) ο κάτοικος της συνοικίας Φανάρι της Κωνσταντινούπολης, 2) αυτός που ανήκε στην ελληνική αριστοκρατική τάξη του Φαναριού.

Φασισμός: 1) πολιτικοκοινωνικό σύστημα της άκρας δεξιάς, με έντονα αυταρχικό και εθνικιστικό χαρακτήρα, που καταργεί τον κοινοβουλευτισμό και τη δημοκρατία και βασίζεται στο μονοκομματισμό, 2) δικτατορικά καθεστώτα που επικράτησαν σε ορισμένες χώρες της Ευρώπης (στην Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία, κλπ) την περίοδο του Μεσοπολέμου
Χούντα –δικτατορία: 1) ομάδα, συνήθως, στρατιωτικών, που καταλαμβάνει βίαια την πολιτική εξουσία και που τη διατηρεί με καταπιεστικά μέσα, 2) περίοδος κατά την οποία κατέχει την εξουσία μια ομάδα ατόμων με την απειλή βίας.